

УДК 81'42

Аманова А. – ст. гр. 312

Херсонський державний університет

ПРОЦЕС АКТУАЛІЗАЦІЇ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ЛЕКСЕМ У СУЧАСНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Науковий керівник: кандидат філологічних наук, доцент Карабута О.П.

Amanova A.

Kherson State University

THE PROCESS OF UPDATING THE SOCIO-POLITICAL TOKENS IN MODERN POLITICAL DISCOURSE

Supervisor: Karabuta O.P.

Ключові слова: суспільно-політична лексика, процес актуалізації.

Keywords: socio-political lexicon, the process of mainstreaming.

На інноваційні процеси в лексичній системі української мови впливають як лінгвальні, так і екстралінгвальні чинники. Політичні новації сучасних українських засобів масової інформації становить актуалізована лексика на означення політичних понять, яка до цього часу була обмежена сферою вживання.

Процес актуалізації лексем суспільно-політичного змісту відбувається на основі активних семантичних перетворень слів у текстах політичного спрямування (*антиукраїнська істерія, закриті списки, рейтингова хвороба*), виникнення серій стійких сполучень (*будапештські гарантії, владна вертикаль, урядова коаліція*).

Серед чинників, які впливають на появу реактивованих лексичних одиниць, є ідентифікуюча функція слова – повернення до активного життя в суспільстві слів разом з реаліями й поняттями, які ними називаються і які також повернулися із забуття; стилістична транспозиція лексики – розширення сфери використання слів, які раніше справді були рідковживаними, а нині активізувалися у зв'язку з посиленою увагою суспільства до української мови.

Терміни з інших галузей тісно переплітаються з суспільно-політичною лексикою: соціально-економічна галузь (*аванс, аудит, банкрут, дивіденд, інвестиція, інфляція, кредит, купон, ліцензія, менеджмент*), юридична (*алібі, афект, віче, вотум, гарант, громадянство, декларація, реабілітація, ротація, санкції, хабар*), військова (*біженець, вибухонебезпечний, змова, колективна безпека, конфлікт, миротворець, надзвичайний стан, перемовини, стратегія, суперники*).

Групи лексем суспільно-політичного змісту, у яких процес повернення до активного вжитку одиниць, що вже існували в мові, але в певний час відійшли на периферію, відбувся найдинамічніше серед номенів на позначення спільностей (*асоціація, громада, діаспора, загал, коаліція, козацтво, співтовариство, спільнота, суспільність, українство*); назв суспільних перетворень, державних символів (*гімн України, державність, консолідація, урядовець*); лексем на позначення світоглядних понять (*антинародні сили, добротність, злука, меценатство, націоналізм, соборність, спонсорство*).

Для досліджуваної лексики характерним є виникнення синонімічних номінацій: *аудит – перевірка, дивіденд – прибуток, конвертація – обіг, конкурент – суперник, корупція – хабарництво, креативний – творчий, мер – міський голова*.